

ज्ञानसागर कोचिंग क्लासेस, अहमदनगर

घटक चाचणी

(गद्य-१, पद्य- २, ३ व्याकरण)

इयत्ता - १० वी

विषय - संस्कृत (संपूर्ण)

वेळ - २ तास

गुण - २०

- प्र.१ अ. खालीलपैकी कोणत्याही एका उतान्याचे मराठीत भाषांतर करा. २
- १) कस्मिंश्चिद्वने द्वौ वृषभौ आस्ताम्। हरितानि शष्पाणि भक्षयन्तौ तौ परां पुष्टिमगच्छताम्। तौ परस्परं सुहृदावास्ताम् सहैव चातिष्ठताम्। तस्मिन्नेव वने एकः सिंहोऽप्यासीत्। सः सदैवैतौ वृषभौ दृष्ट्वा चिन्तयति स्म "यद्यहमेतयोः मांसं लभेय, तर्हि सुखं भवेत्। सानन्दं च मम कालः गच्छेत्"
- २) देवकुलिक : (प्रविश्य) मा दैवतशङ्कया । क्षत्रिया ह्यत्रभवन्तः।
भरत : एवम्। क्षत्रिया ह्यत्रभवन्तः। अथ के नामात्रभवन्तः।
देवकुलिकः : इक्ष्वाकवः।
भरतः : (सहर्षम्) इक्ष्वाकव इति। एते तेऽयोध्याभर्तारः। भोः! यदृच्छया खलु मया महत् फलमासादितम्। अभिधीयतां कस्तावदत्रभवान्।
देवकुलिकः : अयं खलु तावत् सन्निहितसर्वरत्नस्य विश्वजितो यज्ञस्य प्रवर्तयिता प्रज्वलितधर्मप्रदीपो दिलीपः।
- ब. कोणत्याही एका पद्याचे मराठीत भाषांतर करा. २
- १) संहतिः श्रेयसी पुंसां स्वकुलैरल्पकैरपि।
तुषेणापि परित्यक्ताः न प्ररोहन्ति तण्डुलाः ॥४॥
- २) करोति निर्मलाधारः तुच्छस्यापि महार्हताम्।
अम्बुनो बिन्दुरल्पोऽपि शुक्तौ मुक्ताफलं भवेत् ॥२॥
- प्र.२ अ. खालील प्रश्नांची मराठीत उत्तरे लिहा. (फक्त १) २
- १) 'संघे शक्तिः, भेदे नाशः' पाठाचे शिर्षक स्पष्ट करा.
- २) दिलीप राजाविषयी काय सांगितले आहे?
- ३) एक पंख असलेला पक्षी उडू शकत नाही हे उदाहरण कशासाठी दिले आहे?
- ब. खालीलपैकी दोन सुभाषिते पूर्ण करून लिहा. ४
- १) रे कूप ----- सन्निधौ कुरु ॥
- २) यदमी ----- यदन्यकार्येषु ॥
- ३) तव करकमलस्थां ----- मन्दहासः ॥
- ४) जीवन्तु मे ----- प्रतिबोधयन्ति ॥
- प्र.३ अ. प्रत्येक गटातील दोन-दोन रूपे लिहा. ४
- १) प्रथमा एकवचन = अ) गुणवत् ब) पथिन् क) वाच् ड) दिश्
- २) अ) इद्म् स्त्री = षष्ठी एकवचन ब) एतद् पुं. - तृतीया बहुवचन क) अन्य नपुं - प्रथमा बहुवचन ड) अन्य स्त्री - चतुर्थी एकवचन
- ब. रूपे लिहा. (फक्त दोन) २
- १) ग्राव्णा २) ब्रह्मा ३) जन्मानि ४) नाम
- प्र.४ अ. समानार्थी संस्कृत शब्द लिहा. (फक्त दोन) १
- १) वृषभः २) श्रुत्वा ३) मूर्च्छा ४) ध्वजः
- ब. कोणतेही चार रूपे द्या. १
- १) समर्थः २) दुर्बलः ३) पश्चात् ४) आदरः
- क. संस्कृतमध्ये उत्तरे लिहा. (फक्त दोन) २
- १) कीदृशः विहगः न प्रयाति?
- २) द्वावेव सुहृदौ केन कारणेन नष्टौ?
- ३) दिलीपः कस्य यज्ञस्य प्रवर्तयिता?
- ४) देवकुले केषां प्रतिमा आसन्?

